

KARTA PRZEDMIOTU

Cykl kształcenia od roku akademickiego: 2025/2026

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Metodologia nauk
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Methodology of science
Kierunek studiów	Teologia kurs A
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	filozofia
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	ks. dr hab. Dariusz Dąbek
---	---------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
konwersatorium	30	III	3

Wymagania wstępne	W1 – zainteresowanie przedmiotem
-------------------	----------------------------------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 – Ukazanie specyfiki poznania naukowego: jego wartości poznawczej, uwarunkowań i ograniczeń oraz wskazanie miejsca nauki w funkcjonowaniu współczesnych społeczeństw
C2 – Charakterystyka głównych typów nauk z uwzględnieniem ich metodologicznych różnic
C3 – Przedstawienie filozofii i teologii jako odrębnych typów poznania: relacja tych nauk do innych dziedzin kultury z uwzględnieniem problematyki wiara-rozum i religia-nauka

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student charakteryzuje wybrane problemy i metody stanowiące podstawową wiedzę z zakresu filozofii nauki	T_W02
W_02	Student identyfikuje wiedzę obejmującą wybrane zagadnienia z zakresu filozofii i metodologii nauk	T_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student wskazuje problemy badawcze, dobiera metody i narzędzia ich rozwiązania, syntetyzuje różne idee i punkty widzenia z wykorzystaniem wiedzy z zakresu metodologii nauk	T_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student wyraża zainteresowanie krytyczną oceną odbieranych treści	T_K01

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

- 1) Historyczna zmienność i wieloznaczność terminu nauka oraz typy nauk o nauce; dzieje koncepcji nauki, ze szczególnym uwzględnieniem jej współczesnego rozumienia.
- 2) Nauka a wiedza potoczna, światopogląd, ideologia.
- 3) Status metodologiczny nauki: przedmiot, cele i problematyka; uwarunkowania (filozoficzne, światopoglądowe) i ograniczenia (granice); struktura i dynamika; racjonalność i prawda; nauka a wartości (epistemiczne i etyczne).
- 4) Specyfika poznania naukowo-przyrodniczego: metoda i status poznawczy nauk przyrodniczych; hipoteza, teoria i model; główne koncepcje i stanowiska w filozofii nauk przyrodniczych; naturalizm i redukcjonizm, realizm i antyrealizm.
- 5) Struktura i status poznawczy teorii naukowej: empiryczny wymiar nauki, rozstrzyganie o wartości hipotez; wyjaśnianie (prawa nauki); rozumienie a interpretacja.
- 6) Metodologiczna charakterystyka różnych typów nauk: formalne i realne; dedukcyjne i indukcyjne; przyrodnicze, humanistyczne (historyczne, kulturowe) i społeczne (w tym statystyczne); teoretyczne i praktyczne; technologia i technika; filozofia i teologia.
- 7) Wielość i jedność nauk: typologia nauk, integracja wiedzy i współpraca naukowo-badawcza, badania monodyscyplinarne i interdyscyplinarne / wielodyscyplinarne.
- 8) Miejsce i rola nauki w kulturze i społeczeństwie; status instytucjonalno-społeczny nauki.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Zaliczenie ustne	Wypełniona karta oceny zaliczenia ustnego
W_02	Dyskusja	Wypowiedź ustna podczas zajęć	Zapis w dzienniku ocen (ocena lub plus/minus)
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Design thinking	Obserwacja	Raport z obserwacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Wypowiedź ustna podczas zajęć	Zapis w dzienniku ocen (ocena lub plus/minus)

VI. Kryteria oceny, uwagi:

Aktywność na zajęciach 20%

Zaliczenie ustne 80%

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	45

VIII. Literatura**Literatura podstawowa**

Z. Hajduk, Ogólna metodologia nauk, Lublin 2000.
--

S. Janeczek, M. Walczak, A. Starościc (red.), Metodologia nauk, Lublin 2019.
--

Literatura uzupełniająca

A. Grobler, Metodologia nauk, Kraków 2006.
--

A.F. Chalmers, Czym jest to, co zwiemy nauką? Wrocław 1993.
